

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
การเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก
(WIPO Copyright Treaty)

๑. ความเป็นมา

๑.๑ สันธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty : WCT) จัดทำขึ้นโดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization : WIPO) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์ในการยกระดับการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์ให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่

(๑) ให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวแก่ผู้สร้างสรรค์ในการนำงานลิขสิทธิ์ออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งรวมถึงการเผยแพร่งานลิขสิทธิ์บนสื่ออินเทอร์เน็ต

(๒) คุ้มครองงานภาพถ่ายตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และต่อไปอีก ๕๐ ปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย

(๓) กำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมายที่เพียงพอสำหรับการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยีและการแก้ไขปัญหาคารกบเลียงมาตรการทางเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ

(๔) กำหนดให้มีมาตรการที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองข้อมูลบริหารสิทธิที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

๑.๒ ปัจจุบันสันธิสัญญา WCT มีภาคีทั้งหมด ๙๖ ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย รัสเซีย และประเทศในอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และ บรูไนดารุสซาลาม เป็นต้น (รายชื่อประเทศภาคีสันธิสัญญา WCT ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ปรากฏตามเอกสารแนบ)

๑.๓ บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีความสอดคล้องกับ สันธิสัญญา WCT เกือบครบถ้วนแล้ว คงเหลือเพียงเรื่องอายุการคุ้มครองงานภาพถ่าย ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้ยกร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยแก้ไขปรับปรุงให้ภาพถ่ายได้รับความคุ้มครองตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และต่อไปอีก ๕๐ ปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย เพื่อให้สอดคล้องกับสันธิสัญญา WCT แล้ว

๒. การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

๒.๑ การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นการเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาอินเทอร์เน็ตขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ซึ่งประกอบด้วยสันธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty – สันธิสัญญา WCT) และสันธิสัญญาว่าด้วยการแสดงและสิ่งบันทึกเสียงขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Performances and Phonograms Treaty – สันธิสัญญา WPPT) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐ น. – ๑๖.๓๐ น. ณ สำนักงาน ปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจำนวน ๘๐ คน ได้แก่

หน่วยงานภาครัฐ	หน่วยงานภาคเอกชน
<ul style="list-style-type: none"> - ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ - สำนักงานอัยการสูงสุด - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - กรมศุลกากร - กองบังคับการปราบปรามการกระทำ <p>ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี</p> <ul style="list-style-type: none"> - กองบังคับการปราบปรามการกระทำ <p>ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ - สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล - สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ - สำนักหอสมุดแห่งชาติ และ - กรมทรัพย์สินทางปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย - สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - สมาคมทรัพย์สินทางปัญญาแห่งประเทศไทย - สมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิงไทย - สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือ <p>แห่งประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย - บริษัท ลิขสิทธิ์ดนตรี (ประเทศไทย) จำกัด - บริษัท โฟโนโรสส์ (ประเทศไทย) จำกัด - บริษัท พิกซ์ตา (ไทยแลนด์) จำกัด - บริษัท จีเอ็มเอ็ม มิวสิค พับลิชซิ่ง อินเตอร์ <p>เนชั่นแนล จำกัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริษัท โรส มีเดีย แอนด์ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด - บริษัท เอ็มพีซี มิวสิค จำกัด - บริษัท นันยางมาร์เก็ตติ้ง จำกัด และ - คณะกรรมการลิขสิทธิ์เกาหลี สำนักงาน <p>ประจำประเทศไทย</p>

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบและสนับสนุนการเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาทั้งสองฉบับ เนื่องจากจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดง จะช่วยให้เจ้าของลิขสิทธิ์และนักแสดงไทยสามารถปกป้องสิทธิโดยเฉพาะจากการใช้งานลิขสิทธิ์ข้ามพรมแดนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างเต็มที่ในประเทศภาคีของสนธิสัญญาฯ นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและดึงดูดการลงทุนในประเทศ เนื่องจากมีการวางกรอบกฎหมายเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรมในการดำเนินธุรกิจในยุคดิจิทัล สร้างแรงจูงใจและทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์ผู้สร้างสรรค์และนักแสดงมั่นใจได้ว่างานของตนจะได้รับความคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในและต่างประเทศ สอดรับกับมาตรฐานสากล

๒.๒ การประมวลผลจากแบบสอบถาม

ในการประชุมรับฟังความคิดเห็น กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ขอให้ผู้เข้าร่วมประชุมตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาอินเทอร์เน็ตขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก เพื่อให้สามารถรวบรวมความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ในการนี้ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๒ คน จากหน่วยงานรัฐ ๑๑ คน สมาคมต่างๆ ๗ คน องค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ ๕ คน กลุ่มเจ้าของลิขสิทธิ์ ๓ คน และอื่นๆ ๖ คน

ผู้แสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามทั้ง ๓๒ คน เห็นด้วยต่อการเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาอินเทอร์เน็ตขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ซึ่งประกอบด้วยสนธิสัญญา WCT และสนธิสัญญา WPPT โดยให้เหตุผลว่า

การเป็นภาคีสันธิสัญญาดังกล่าวจะยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้มีความเป็นสากล และสอดคล้องกับสถานะแวดล้อมที่มีการพัฒนาไปสู่สังคมดิจิทัล โดยสาระสำคัญตามสนธิสัญญา WCT ส่วนใหญ่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฉบับปัจจุบันแล้ว

ในการนี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้แสดงความคิดเห็น เช่น ผู้แทนจากศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้ความเห็นว่า ในส่วนของสนธิสัญญา WCT นั้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันมีมาตรการคุ้มครองพอสมควรอยู่แล้ว ทำให้ไม่ต้องแก้ไขกฎหมายหรือเปลี่ยนแปลงกฎหมายเพื่ออนุวัติการมากนัก ผู้แทนจากสมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิงไทย (TECA) ให้ความเห็นว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรหยิบยกประเด็นเรื่ององค์การจดทะเบียนคำลิขสิทธิ์มาปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป เพื่อให้การบริหารจัดการสิทธิเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้แทนจากกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ให้ความเห็นว่า ในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมาย เห็นด้วยกับการเข้าเป็นภาคี WCT เนื่องจากจะเป็นหลักประกันการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ที่เป็นคนไทยและในประเทศภาคี และผู้แทนจากกรมศุลกากร ให้ความเห็นว่า เห็นด้วยกับการเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาทั้งสองฉบับ และเห็นว่า การเข้าเป็นภาคี WCT จะเป็นการยกระดับมาตรฐานความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้มีความเป็นสากล และสอดคล้องกับสถานะแวดล้อมที่มีการพัฒนาสู่สังคมดิจิทัล โดยนอกจากการทำให้มาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสากลมากขึ้นแล้ว การเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาทั้งสองฉบับเป็นเงื่อนไขสำคัญในการทำความตกลงระหว่างประเทศเรื่องอื่นๆ อีกด้วย ในส่วนของกรมศุลกากร พร้อมดำเนินการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมายอย่างเต็มที่ ตามนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้